

MÁSODIK SZEKCIÓ

JÁVOR ÉS TÁRSAI kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(11440/02 sz. Kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2006. május 23.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdésében foglalt
köörülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Jávor és társai kontra Magyarország ügyben,
Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott
ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *Elnök*
A.B. BAKA,
I. CABRAL BARRETO,
A. MULARONI,
E. FURA-SANDSTRÖM
D. JOČIENĚ,
D. POPOVIĆ, *bírák*
és S. NAISMITH, *Hivatalvezető-helyettes*

2006. május 2-i zárt ülésén folytatott tanácskozását követően
az azon időpontban elfogadott alábbi határozatot hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (11440/02 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. Cikke alapján négy magyar állampolgár, Jávor István, Jávor Istvánné, Jávor Csongor és Jávor Diána (a "kérelmezők") 2001. október 23-án terjesztettek a Bíróság elé.

2. A Magyar Kormányt (a "Kormány") képviselője, dr. Höltzl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium Helyettes Államtitkára képviselte.

3. 2005. augusztus 25-én a Bíróság részben elfogadhatatlannak nyilvánította a kérelmet, s úgy határozott, hogy közli az eljárás elhúzódásával kapcsolatos panaszt. Az Egyezmény 29. Cikkének 3. bekezdése alapján úgy határozott, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együttesen vizsgálja.

A TÉNYEK

4. A kérelmezők 1954-ben, 1955-ben, 1986-ban, illetve 1990-ben születtek és Budapesten élnek.

5. A kérelmezők férj és feleség, továbbá a házaspár fia és lánya. 1987 decemberében a szülők Kubába utaztak egy utazási iroda által szervezett útra. 1987. december 13-án a turistacsoport egy étteremben vacsorázott, ahol mérgező tengeri ételeket szolgáltak fel. Ennek következtében az első

és a második kérelmező izomzata és idegrendszere olyan súlyosan károsodott, hogy 67%-os rokkanttá váltak.

6. 1988-ban az első kérelmező kártérítési pert indított az utazási iroda ellen a Budapest II. és III. Kerületi Bíróság előtt. Az ügyet ezután áttették a hatáskörrel rendelkező Pesti Központi Kerületi Bírósághoz.

7. 1990. március 23-i közbenső ítéletében a Kerületi Bíróság megállapította az utazási iroda felelősségét. A bíróság 1993. június 11-én tárgyalást tartott, s 1993. június 15-i részítéletében arra kötelezte az alperest, hogy 600.000 forintot és annak kamatait fizessen az első kérelmező számára, de az első kérelmező nem vagyoni kárigényét elutasította.

8. A folytatódó eljárásban a Kerületi Bíróság 1994. február 16-án, május 11-én, szeptember 23-án és december 9-én, 1995. július 7-én és október 6-án, 1996. május 17-én, továbbá 1997. május 9-én és július 16-án tárgyalást tartott. A Kormány kijelentette, hogy 1998. január 16-án és április 17-én további tárgyalásokra került sor.

9. 1998. április 24-én a bíróság ítéletet hozott, amelyben kártérítés fizetésére, továbbá arra kötelezte az alperest, hogy az első kérelmező számára járadékot fizessen.

10. Fellebbezés nyomán 1998. december 10-én a Fővárosi Bíróság helybenhagyta az elsőfokú határozatot. A kérelmező 1999. január 27-én felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

11. 2001. március 30-án a Legfelsőbb Bíróság elutasította a kérelmet. A határozatot 2001. június 18-án kézbesítették a kérelmező számára.

12. Közben, 1998. január 14-én, a négy kérelmező pert indított a Pesti Központi Kerületi Bíróságon az utazási iroda ellen, további kártérítést követelve. Ezt követően az ügyet áttették a Budapest II. és III. Kerületi Bírósághoz. 1998. november 15-én a kérelmezők hiába kérték, hogy az eljárás megkönnyítése érdekében tegyék vissza az ügyet a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz.

13. A Budapest II. és III. Kerületi Bíróság 1999. május 27-én és 2000. május 19-én tárgyalást tartott. 2000. június 27-én a bíróság úgy határozott, hogy az ügyet átteszi a Budai Központi Kerületi Bírósághoz. Azonban tévedésből a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz tették át az ügyet, amely ezért csak 2000. szeptember 27-én került át a Budai Központi Kerületi Bírósághoz.

14. 2001. március 28-án a Budai Központi Kerületi Bíróság hatáskörének hiányát állapította meg, s az ügyet a Fővárosi Bírósághoz tette át.

15. 2001. június 29-én a Fővárosi Bíróság hatáskörének hiányát állapította meg, s az eljáró bíróság kijelölése céljából az ügyiratokat felterjesztette a Legfelsőbb Bíróság elé.

16. 2002. február 17-én a Legfelsőbb Bíróság a Budai Központi Kerületi Bíróságot jelölte ki az ügy tárgyalására.

17. 2002. április 22-én a Kerületi Bíróság megállapította, hogy az eljárás 2002. március 28. óta szünetelt, mert a felperes nem volt idézhető.

18. 2002. október 18-án a bíróság észrevételezte, hogy a per hathónapos szünetelést követően 2002. szeptember 28-án a törvény erejénél fogva megszűnt. Ez a határozat 2003. január 2-án jogerőssé vált.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

19. A kérelmező panaszolta, hogy az eljárás hossza összeegyeztethetetlen az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdésében lefektetett "ésszerű idő" követelményével. A 6. Cikk 1. bekezdésének releváns része kimondja:

"Mindenkinek joga van arra, hogy... bíróság... ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában..."

20. A Kormány vitatta a panaszt.

21. Az első ügyben (ld. fenti 6-11. bekezdés) a figyelembe veendő időszak csak 1992. november 5-én kezdődött, amikor az egyéni panasz jogának Magyarország általi elismerése hatályba lépett. Az azóta eltelt idő ésszerű voltának megítéléséhez azonban figyelembe kell venni az eljárás ezen időpontbeli állapotát is. Ezzel kapcsolatban a Bíróság megjegyzi, hogy ebben az időpontban az ügy már körülbelül négy éve folyamatban volt.

A szóban forgó időszak 2001. június 18-án zárult le. Ilyen módon három bírósági szinten több mint nyolc évig és hét hónapig tartott.

22. A második ügyben (ld. fenti 12-18. bekezdés) a figyelembe veendő időszak 1998. január 14-én kezdődött és 2003. január 2-án zárult le. Ilyen módon három bírósági szinten csaknem öt évig tartott.

A. Elfogadhatóság

23. A Bíróság megjegyzi, hogy az eljárások hosszával kapcsolatos panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

24. A Bíróság megismétli, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményeinek fényében és az alábbi kritériumokra figyelemmel kell megítélni: az ügy bonyolultsága, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartása, valamint a per tétje a kérelmező számára (ld. többek között *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

25. A Bíróság már többször megállapította az Egyezmény 6. Cikke 1. bekezdésének megsértését olyan ügyekben, amelyek a jelenlegihez hasonló kérdéseket vetettek fel (ld. fent idézett *Frydlender*).

26. Az előterjesztett anyagokat megvizsgálva a Bíróság úgy véli, hogy a Kormány nem terjesztett elő olyan tényt vagy érvet, amely a Bíróságot a jelen ügyben eltérő következtetés levonására bírná. A második üggyel kapcsolatban a Bíróság különösen azt jegyzi meg, hogy bár az eljárás teljes hossza nem volt különösebben túlzott, több mint négy évbe telt, mire a hazai hatóságok eldöntötték, hogy melyik bíróság rendelkezik hatáskörrel az ügy tárgyalására. Továbbá, különös fontosságot kell tulajdonítani annak a ténynek, hogy a perek tárgya rokkantságot okozó betegség miatti kártérítés volt.

A kérdéssel kapcsolatos esetjogra tekintettel a Bíróság megállapítja, hogy az eljárás mindkét perben túlzottan hosszú volt, s nem felelt meg az “ésszerű idő” követelményének.

Ezért az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

27. Az Egyezmény 41. Cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

28. Az első ügy tekintetében az első kérelmező 50.000 euró nem vagyoni kárt követelt. A második ügy tekintetében az első és a második kérelmező fejenként 5.000 euró; a harmadik és a negyedik kérelmező pedig

fejenként összesen??? 25.000 eurót és ezen összeg kamatait követelte nem vagyoni kártérítésként.

29. A Kormány vitatta az igényeket.

30. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmezők nem vagyoni kárt szenvedtek. Méltányossági alapon ítélve ilyen címen 7.000 eurót ítél meg az első kérelmező számára, s fejenként 2.000 eurót a második, a harmadik és a negyedik kérelmező számára.

B. Költségek és kiadások

31. Az első kérelmező továbbá 200 eurót kért a Bíróság előtti eljárásban felmerült költségek és kiadások megtérítéseként.

32. A Kormány nem nyilvánított véleményt a kérdésben.

33. A Bíróság úgy véli, hogy a követelt összeg ésszerű és teljes egészében megítélendő.

C. Késedelmi kamat

34. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. A kérelem többi részét elfogadhatatlannak *nyilvánítja*;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik
 - (i) az első kérelmező számára nem vagyoni kár tekintetében 7.000 eurót (hétezer euró), költségek és kiadások tekintetében 200 eurót (kétszáz euró),
 - (ii) a második, a harmadik és a negyedik kérelmező számára nem vagyoni kár tekintetében fejenként 2.000 eurót (kétezer euró),

(iii) továbbá az ezen összegeket terhelő adók összegét kell kifizetnie
(iv) az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetéskor alkalmazott átváltási árfolyam alkalmazásával;

(b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

4. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos többi igényét *elutasítja*.

Készült angol nyelven, az írásos értesítés a Bíróság Eljárási szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően 2006. május 23-án került kiküldésre.

J.P. COSTA
Elnök

S. NAISMITH
Hivatalvezető-helyettes